

EEN GELUIDSPROJECT DAT EEN PLUIM VERDIENT!

IPM HEEMSCHOOL 1 – BASISCHOOL – BUITENGEWOON ONDERWIJS

BuBao Heemschool 1 behaalde (net als hun BUSO-buren Heemschool 2) reeds langer het 3de MOS-logo. Ze zetten zich eerder in rond thema's als afval, energie, water en natuur op school. In 2014-2015 startten ze vol overgave met een moestuinproject. Vorig schooljaar stortten ze zich met enkele voortrekkersklassen op het thema 'Geluid en lawaai'.

Het is niet de enige school uit buitengewoon onderwijs die met glans aantoonde dat alle doelgroepen tot mooie en duurzame NME-projecten kunnen komen.

WAT EN WAAROM?

Zoals vele andere scholen was er ook hier geregeld overlast van lawaai en waren er akoestische problemen in de refter, gangen en op de speelplaats. De school stelde zich daarom via de steeds enthousiaste MOS-trekster Betty van Boxlaer kandidaat voor een project rond geluid op school. Enkele overtuigde collega's zorgden voor het broodnodige draagvlak. Onder de professionele vleugels van Yves Sterckx van Biloba vzw durfden ze het thema aan te pakken.

Buitengewoon onderwijs en Natuur- en milieueducatie (NME)

Het zijn al lang geen aarzelende stapjes meer. De vraag of NME ook een aandachtsveld moet zijn in het Buitengewoon Onderwijs stelt zich niet langer. De leerkrachten passen waar nodig het didactisch materiaal aan aan hun doelgroep. Dankzij hun creativiteit en inzet brengen ze natuur- en milieuthema's op maat van hun leerlingen. En deze genieten ervan om net als alle andere kinderen hun omgeving beter te leren kennen, om in hun doen en laten rekening te houden met de natuur. Ze werken mee aan dikke-truëndag, gaan op verkenning in de Brusselse natuur, tuinieren in hun moestuintje, werken aan een schoolvervoersplan of trekken zoals Heemschool 1 ten strijde tegen 'lawaai op school'. En... ze doen dat BUITENGEWOON GOED!

Van themaverkenning tot voortrekken!

Stappenplan

Reeds in oktober 2013 gingen de klassen E3 en H2 uit type 2 het thema geluid verkennen. Er werd gestart met fysiek werk: yoga en ontspanningsoefeningen maken sindsdien deel uit van het activiteiten aanbod.

De kinderen leren het belang van rust en stilte kennen door ervaringen.

In november staat Yves al terug in de school: ditmaal doen ze de lawaai-audit. Gewapend met een plan van de school en enkele decibelmeters gaan de leerlingen na waar het erg lawaaierig dan wel stil(ler) is. Met rode, gele en groen bolletjes brengen ze de situatie in beeld. Hey tof dat

ze zoiets belangrijk zelf mogen doen! Even later gaan ze na wat ze zelf kunnen doen: het persoonlijk engagementmoment. In groep gaan de leerlingen het debat aan over geluid en lawaai en over de moeilijkheden en mogelijkheden hieromtrent op hun school.

De kinderen meten zelf het geluid met decibel meters

Leerkrachten

's Middags krijgen de leerkrachten nog een infosessie mee. Dit is van groot belang om van een klasproject naar een schoolproject te kunnen evolueren. De voortrekkersklassen kunnen zo hun rol ten volle waarmaken. Hiervoor hebben ze zich immers al sterk ingezet.

De klassen

De twee voortrekkersklassen namen het voortouw in de 'Stille dag' (mei 2014) De andere leerlingen op de school worden zo betrokken bij het thema.

Na heel wat leeractiviteiten zoals de het spel 'De klankengevangen' (zie *pedagogisch dossier Daisy Bell en Herrie Laweit pag.11*), de geluidenlotto, de geluidsmuur (een muur met voelmateriaal associërend op geluidstoestanden van rustig over levendig en rumoerig tot lawaai) kwamen de leerlingen tot een actieplan waar ze de aan te pakken punten van een mogelijke oplossing voorzagen.

De geluidsmuur biedt een voelelement per geluidstoestand.

Tijdens de stille dag plaatsten de leerlingen tennisballen aan de poten van de stoelen om het geluid te dempen. Ze maakten een demopaneel met mooi geverfde eierdozen om de akoestiek te verbeteren. Ze begeleiden mee de geluidenquiz en zetten hun massage- en relaxatievaardigheden in voor de andere klassen. Studenten van de lerarenopleiding hielpen tijdens hun stage deze projectdag mee in goede banen te leiden. Zo hebben zij meteen ook ervaring opgedaan met milieuprojecten.

In de toekomst

Het lawaaiproject loopt rustig (stilletjes...) verder: heel wat zaken zoals snoezelen en yoga zijn geïntegreerd in de gehele werking. Met de zandloper worden er stiltemomenten ingelast wanneer het klaslawaai te sterk escaleert. Snoezelen kan nu voor alle leerlingen en niet meer voor een beperkte groep. In de refter zullen de stoelpoten ook nog van tennisballen worden voorzien en zelfgemaakte place-mats (met milieu-info en -spelletjes) zullen de geluiden van borden, bestek en bekers dempen.

Wat leren de kinderen?

De kinderen hebben geleerd dat te sterk geluid ongezond tot zelfs gevaarlijk kan zijn. Ze ervaren dat lichamelijke rust en stilte deugd kan doen. Nog belangrijker misschien is dat ze zelf kunnen bijdragen en dit zowel met eenvoudige technische ingrepen als met enkele gedragswijzigingen. Als voortrekkersklas hebben ze veranderingen op school in gang gezet. De andere leerlingen hebben onder hun impuls ook nagedacht over lawaai op school of in de klas.

Op deze manier kunnen er ook andere thema's aangepakt worden op school.

INFO SCHOOL

- Basisschool voor Buitengewoon onderwijs Heemschool 1, koning Albertlaan 181, 1120 Neder-Over-Heembeek (Brussel)
- Directeur: Vanessa Weyn
- Trekster: Betty van Boxlaer
- Contact: 02/ 262 03 20
- Betrokken leerkrachten: Kathleen Bascour, Anne-Marie Pauwels, Els Jacobs

De Heemschool is een Medisch Pedagogisch Instituut (MPI) van het Gemeenschapsonderwijs voor type 2 en type 4 onderwijs (resp. gericht op onderwijsnoden voor kinderen met een lichte of ernstige mentale handicap en voor kinderen met een fysieke handicap)